

Management review CO₂-reductiesysteem

Rapportage februari 2021

(Referentiejaar = 2015)

Opgesteld door: I. Bangma 	Akkoord: P. Van der Ende
--	--

1. Inleiding

Op 18 februari is een management review gehouden waarin naar het functioneren van de CO₂-prestatieladder, de energieprestaties en de voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen is gekeken. De input voor deze management review bestond uit:

- De geactualiseerde emissie inventarisatie, jan 2020
- De CO₂-reductie doelstellingen, nov 2020
- De CO₂-reductie maatregelen 2020-2022
- Interne audit, juni 2020
- CI-audit Handboek versie 3.1, nov 2020
- CI-rapport na corrigerende maatregelen, nov 2020
- Ketenganalyses, nov 2020
- Ketenuitdagingen
- Overige ontwikkelingen op gebied van CO₂-reductie

2. Energie prestaties

Voor deze management review zijn de energie prestaties van het huidige jaar tot het uitvoeren van deze management review afgezet tegen de prestaties van het referentiejaar 2015. Op basis van deze vergelijking wordt gekeken hoe de voortgang is van het CO₂-reductiebeleid. Tevens wordt gekeken of er trends zijn te zien in de significante energiestromen.

Om een goed beeld te krijgen is de uitstoot gerelateerd aan het gemiddeld aantal FTE's in die periode.

Activiteit	1e helft 2015		2e helft 2015		1e helft 2020		2e helft 2020	
	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	234,29	1,84	117,53	0,93	152,70	1,02	134,95	0,91
Brandstofverbruik materieel	1278,45	10,07	813,42	6,40	803,14	5,39	747,19	5,01
Gasverbruik vestigingen	8,40	0,07	5,37	0,04	6,16	0,04	5,22	0,04
Totaal scope 1	1521,14	11,98	936,32	7,37	962,00	6,46	887,36	5,96
Elektriciteitsverbruik vestigingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Elektriciteitsverbruik op bouwlocaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met privé auto	130,78	1,03	159,63	1,26	102,69	0,69	97,33	0,65
Vliegverkeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal scope 2	130,78	1,03	159,63	1,26	102,69	0,69	97,33	0,65
Totaal Scope 1 & 2	1651,92	13,01	1095,95	8,63	1064,69	7,15	984,69	6,61

Tabel 1. Emissie inventaris

3. Trends in de energie prestaties

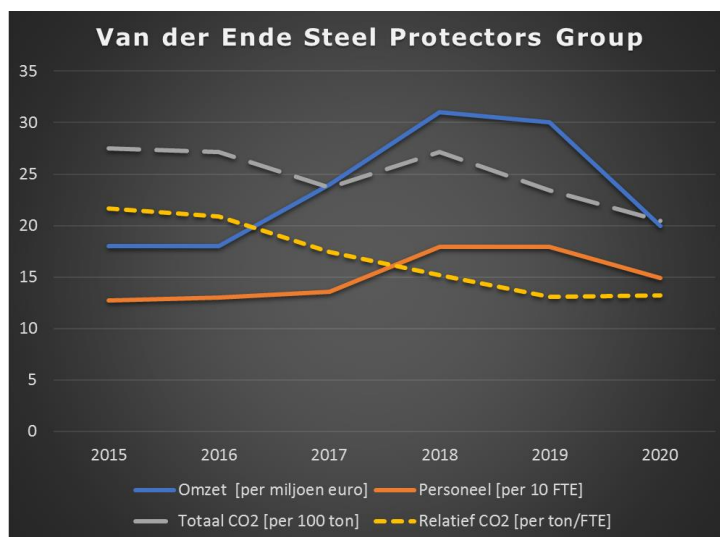
In de het jaar 2020 is ten opzichte van het referentie jaar 2015 per FTE 7,9 ton CO₂ minder uitgestoten. De verdeling naar scope ziet er als volgt uit:

- Scope 1 : - 761 ton
- Scope 2 : - 89 ton

De totale uitstoot over 2020 is uitgekomen op 2049,4 ton. Dat is ten opzichte van het referentiejaar 2015 een sterke afname met 689,5 ton.

Wanneer we de totale uitstoot van de jaren 2015 -2020 vergelijken dan zien we dat deze een dalende trend laat zien, zowel absoluut als omgerekend per fte.

Als bedrijf streven we naar een groei, waardoor ook de hoeveelheid werk de afgelopen jaren is toegenomen. Als dienstverlenend bedrijf in onderhoud is dit goed af te leiden aan de omzet en het aantal fte. Naar mate we meer projecten in de orderportefeuille hebben wordt er ook meer personeel ingezet, zowel door het aannemen van vast personeel als d.m.v. de flexibele schil waaruit we kunnen putten. Door de uitstoot terug te rekenen de uitstoot per fte wordt het effect van de groei van het bedrijf genormaliseerd en ontstaat er, naast de trend in de absolute CO₂-emissie, een beeld van de trend in de relatieve CO₂-emissie.

Figuur 1. Trend 2015-2020

Waar in de periode van 2015 t/m 2018 een stijgende trend is te zien in zowel de jaaromzet (van 18 naar 31 miljoen euro) als in het gemiddelde aantal fte dat per jaar werkzaam was voor Van der Ende (van 127 naar 179 fte), is de totale CO₂-emissie niet toegenomen over deze jaren. Deze ligt iets boven de 2700 ton CO₂ per jaar, met uitzondering van een dip in 2017. In 2019 is de CO₂ uitstoot weer iets gedaald. Dit resulteert in een aanhoudende dalende trend in de relatieve CO₂-emissie per fte (van 21,6 naar 13,1 ton CO₂ per fte).

Het jaar 2020 is in deze een afwijkend jaar. Ten gevolge van de impact van de covid-19 pandemie is de omzet met ongeveer 30% gedaald (naar 19,5 miljoen) en het aantal FTE naar 149. Divers opdrachtgevers hebben het onderhoudswerk tot een minimum beperkt en de marktontwikkeling voor de 1^e helft van 2021 ziet er niet erg goed uit. Zeker in geval van een nieuwe uitbraak van het virus en opnieuw aangescherpte maatregelen vanuit de overheid zal het een moeilijk jaar worden.

In de grafiek is te zien dat de relatieve CO₂-emissie per FTE ongeveer gelijk is gebleven .

In tabel 1 valt dan ook te zien dat in scope 1 brandstof verbruik materieel de grootste emissiebron vertegenwoordigd. Het brandstof verbruik materieel is direct afhankelijk van:

- Hoeveelheid werk
- Soort werk
- Toegepaste werkmethode
- Uitvoeringsperiode / seizoen

Op de hoeveelheid, het soort werk en de uitvoeringsperiode is door ons slechts beperkt invloed uit te oefenen, daarbij speelt het aanbod van werk, de wensen van klanten en ook de omstandigheden (bijvoorbeeld buitenwerk in de periode oktober - april) een grote rol. De CO₂-uitstoot die verband houdt met deze variabelen is niet te normaliseren door deze om te rekenen.

Waar de Van der Ende Steel Protectors Group wel op kan sturen is de werkmethode die toegepast wordt voor het voorbehandelen van de ondergrond. Daartoe heeft zij o.a. een ketenanalyse laten uitvoeren voor het toepassen van hydrojetten in vergelijking met conventioneel stralen. Daarnaast is het toepassen van machinestrallen, een systeem die gebruik maakt van straalgrit recycling, een alternatief. In de afgelopen jaren zijn deze technieken in toenemende mate ingezet op projecten.

4. Voortgang maatregelen

In de management review van augustus 2020 is de voortgang op de maatregelen beoordeeld en is besloten om de CO₂-reductiedoelstelling en maatregelen opnieuw vast te stellen. Deels omdat de vooraf gestelde looptijd afliep en deels omdat doelstellingen niet meer passend waren.

In november 2020 zijn de doelstellingen en maatregelen opnieuw vastgesteld voor een periode t/m 2022. Dit ook om het meer in de pas te laten lopen met de audit cyclus.

Gezien de korte periode en geringe omvang van de werkzaamheden in de winter is er nog weinig te zeggen over de voortgang van de doelstellingen en maatregelen die in november zijn vastgesteld. In de volgende management review zal daar meer in detail op worden ingegaan.

5. Status bevindingen audits

Bevindingen Interne audit 2019:

Aandachtspunt komende periode:

*In kaart brengen van andere emissies dan alleen CO₂. De verwachting is dat dit op termijn een verplichting gaat worden om op te rapporteren. Daarnaast is meer inzicht noodzakelijk in het kader van tenders waar de stikstof depositie een rol speelt in het verkrijgen van een omgevingsvergunningen. **Actie is afgehandeld.***

Aanbevelingen om voortgang op doelstellingen te bevorderen:

*Promoten van de pilot voor de spuit robot. Eerste testen/successen als referentie gebruiken. Vraag eventueel een vertegenwoordiger van de opdrachtgever om op te treden als ambassadeur. Wordt ook aangeboden bij nieuwe klanten / projecten in 2de helft 2020. **Actie is afgehandeld.***

Nieuw beleid en nieuwe (reductie)doelstellingen vaststellen voor de emissie vanuit mobiliteit.

*Nieuwe beleidsverklaring en vaststelling reductiemaatregelen is uitgesteld tot 3de kw 2020 i.v.m de nieuwe leaseregeling die momenteel wordt uitgewerkt. **Actie is afgehandeld.***

Bevindingen Interne audit 2020:

Directe corrigerende acties uit bevindingen:

*In de Excel rekensheet voor het jaar 2020 de brongegevens voor brandstof controleren en waar nodig aanpassen. Brongegevens van alle brandstoffen zijn gecontroleerd. Alleen de in de audit geconstateerde waarde voor benzine moest worden gecorrigeerd. **Actie is afgehandeld.***

Aandachtspunt komende periode:

*In kaart brengen van andere emissies dan alleen CO₂. De verwachting is dat dit op termijn een verplichting gaat worden om op te rapporteren. Daarnaast is meer inzicht noodzakelijk in het kader van tenders waar de stikstof depositie een rol speelt in het verkrijgen van een omgevingsvergunningen. Dit is voor stikstof in kaart gebracht. **Actie is afgehandeld.***

Aanbevelingen om voortgang op doelstellingen te bevorderen:

*Nieuw beleid en nieuwe (reductie)doelstellingen vaststellen voor de emissie vanuit mobiliteit zodra de nieuwe leaseregeling definitief is vastgesteld door de directie. Leaseregeling is ingevoerd in september 2020. Nieuwe doelstellingen en maatregelen zijn vastgesteld in november 2020. **Actie is afgehandeld.***

6. Besluiten wijzigingen

Voor de reductiedoelstellingen was voorheen het referentiejaar 2015. Dit jaar was destijds gekozen omdat het wat betreft de totale omzet en de FTE omvang meer representatief was dan het jaar dat daarvoor als referentie werd gebruikt.

Omdat er in het jaar 2015 in de 1ste helft van het een piek zit in de uitstoot die niet meer terug komt in de daarop volgende jaren is besloten om bij het vaststellen van de nieuwe reductiedoelstellingen ook een nieuw referentiejaar te gebruiken. Het nieuwe referentiejaar is 2018.

7. Besluiten initiatieven

In het streven naar reductie van de CO₂-emissies neemt Van der Ende ook actief deel aan keten initiatieven. De uitwerking daarvan is beschreven in het document sector- en keteninitiatieven.

Het betreft de volgende initiatieven:

- Lidmaatschap OnderhoudNL (Fosag)
Besluit: Van der Ende blijft betrokken in de branchevereniging met zitting in de technische commissie van OnderhoudNL. Richard Dräer en Ilja Bangma nemen deel aan overleggen. Daarin worden ontwikkelingen in de branche besproken.
- Lidmaatschap stichting Nederland CO2 neutraal
Besluit: Van der Ende blijft lid van Nederland CO2 neutraal. Dhr. I. Bangma continueert de zitting in de werkgroep Bedrijfsmiddelen 4.
- Van der Ende heeft een contract afgesloten voor samenwerking met een start-up (Qlayers) om gezamenlijk het prototype van de spuitmachine door te ontwikkelen voor toepassing op vlakke wanden. In samenwerking met asset-owners zijn de eerste 3 pilots uitgevoerd. In deze pilots zijn er nog de nodige opstartproblemen geweest en ook door Qlayers diverse aanpassingen gedaan. Ondanks de nog tegenvallende resultaten is er nog voldoende vertrouwen en continueren we de samenwerking.

Daarnaast zijn er nog enkele eenmalige initiatieven geweest, zoals specifiek voor een aanbesteding of voor kennisuitwisseling. Ook in 2021 zal Van der Ende steeds blijven streven naar het vinden van geschikte partners om nieuwe initiatieven mee te ontplooiën.

8. Functioneren CO₂-reductiesysteem

De CO₂-prestatieladder is ingevoerd in de eerste maanden van 2011. Hiertoe is een emissie inventaris opgesteld op basis van beschikbare gegevens uit 2010. Door deze emissie inventaris is inzicht verkregen in de Carbon Footprint van Van der Ende. Op basis van dit inzicht zijn de CO₂-reductiedoelstellingen de bijbehorende maatregelen bepaald.

Berekening van de Carbon Footprint over 2019 laat zien dat de totale uitstoot van de onderneming, na de stijging van de laatste jaren nu weer aan het afvlakken is, dit terwijl het bedrijf in die zelfde periode een sterke groei doormaakt. In de relatieve Carbon footprint per fte zit dan ook een dalende lijn.

Kijken we naar de afzonderlijke doelstellingen en naar de afzonderlijke emissiebronnen, dan zien we dat er zeker voortgang is geboekt, zowel sinds de start met de CO₂-prestatieladder als ook in het laatste jaar. Zo is erin scope 2 geen uitstoot meer op het onderdeel elektriciteit. De uitstoot van het wagenpark is in gr/km sinds 2010 met ruim 24% afgenomen. Vanaf 2018 zien we echter dat er in de uitstoot van het wagenpark een trendbreuk is ontstaan, mede door het wegvallen van de gunstige bijtellingsregeling. Eind 2019 is de uitstoot van het wagenpark bepaald o.b.v. de WLTP. Deze meer realistische (praktijk i.p.v. lab-gegevens) uitstoot laat zien dat vanaf 2019-2020 de uitstoot niet meer toeneemt. De verwachting is dat, met de nieuwe leaseregeling en het toenemen van het aantal EV's, deze vanaf 2020-2021 weer licht zal gaan dalen.

Op de uitstoot van diesel verbruik van machines is binnen Van der Ende veruit de grootste emissiebron (gem. 70-75%) die voor een groot deel samenhangt met de keten gritstralen. Er is zeker vooruitgang geboekt (o.a. zuinigere machines) maar toch is die beperkt en door de sterke wisselingen in omvang en aard van de projectenportefeuille door de jaren lastig kwantitatief te monitoren.

Dankzij de doorbraak die in 2018 is gerealiseerd in het implementeren van alternatieven voorbehandelingstechnieken zoals UHP-waterstralen en machinestralen, hebben we de doelstelling van 12% reductie in de keten gritstralen in 2019 behaald. Straalmachine inzet loopt goed door. De inzet van UHP is eerst wat gestagneerd maar is in 2020 weer wat aangetrokken.

Waar enkele jaren geleden er binnen onze branche nog maar een beperkt aantal bedrijven gecertificeerd waren op trede 5, is dit nu voor de grotere spelers gemeen goed geworden. Het onderscheidende vermogen is daarmee de laatste jaren sterk afgenomen.

Opdrachtgevers stellen bovendien in hun aanbesteding steeds vaker alleen de certificering zelf als voorwaarde bij inschrijving.

Het geheel overziend, de sector en keten initiatieven, bevindingen bij audits en de voorgang op maatregelen is de beoordeling van het functioneren van het CO₂-reductiesysteem als volgt:

- Na enkele kleine corrigerende maatregelen uit de interne en externe audit functioneert het managementsysteem procesmatig naar behoren.
- De emissie-inventaris, PMC en ketenanalyses bieden een goed inzicht in de emissie bronnen en de prioriteiten en mogelijkheden om te komen tot reductie.
- De organisatie is sinds de invoering van de CO₂-prestatieladder veel bewuster gericht op de effecten op de CO₂-uitstoot in haar beleidskeuzes. Daarnaast is Van der Ende veel actiever geworden in initiatieven om te komen tot optimalisatie en innovatie, wat niet alleen de reductie van CO₂ ten goede komt.
- Onderscheidend vermogen bij aanbestedingen is sterk afgenomen en nog nauwelijks een drijfveer voor continu verbeteren op CO₂-reductie. Wel heeft Rijkswaterstaat een beleid voor duurzaam inkopen/aanbesteden. De vraag is hoe zich dit de komende jaren gaat ontwikkelen en of CO₂-reductie weer een prominentere rol gaat spelen in de EMVI-criteria.
- Wij verwachten dat de drijvende kracht om de komende jaren de CO₂-uitstoot verder terug te dringen meer komt vanuit de Milieukosten indicator (MKI) die (rijks)overheid hanteert als gunningscriterium.